

Közérdekű tanácskozás

Az alkoholizmus elleni küzdelemről

Különbő területen működő szakemberek: tanácsí dolgozók, üzemi munkavédelmi megbízottak, orvosok, bírák és a rendőrség képviselői vettek részt az Újságíró Klubban a Dél-Magyarországi szerkesztőségének rendezésében tartott legutóbbi közérdekű tanácskozáson, amelyen a mértékletes alkoholfogyasztás, az alkoholizmus elleni küzdelem eddigi szegedi tapasztalatait és a további teendőket vitatták meg.

Számos példával illusztrálták, nagyon sok helyi új adattal igazolták ismét a résztvevők azt az általános tapasztalatot — hogy más államokhoz hasonlóan — nálunk is terjed a lakosság körében a szesz túlzott fogyasztása és ennek komoly következményei vannak az egyének, a családok életében és gazdasági, társadalmi vonatkozásban is.

A szesz — és a bűnügyi statisztika

Elmondták a bírák például, hogy a bűnügyi statisztika mintegy 15–20 százalékát teszik ki az itasság okozta bűncselekmények. Nem beszélve a kocsmái verekedések során elkövetett testi sértésekről, jó néhány típusa alakult ki az olyan bűncselekményeknek, amelyek elkövetésénél mindenütt közbejárás az itál. Azonkívül — főleg a börtönmű vidékeken, vagy egyes falusi vendéglő körzetében — az ittas állapotban elkövetett ilyen tettek gyakorisága miatt néha valóságos »bűnügyi góccok« alakulnak ki.

Több módon is bekapcsolódhatnak a bíróságok az alkoholizmus elleni küzdelembe — hangzott el a tanácskozáson. Elsősorban megalapozott, szigorú ítéleteket hozzanak az eléjük kerülő, itassággal összefüggő ügyekben. Segítségét nyújthatnak az említett »bűnügyi góccok« okainak feltárásánál is. Foglalkozniuk kell a bűncselekmények elkövetőivel a büntetés kitöltése után. Az úgynevezett utógondozási bizottságoknak nagy szerepük lehet az itasság okozta bűncselekmények elkövetőinek helyes útra vezetésénél. A tanácskozás több résztvevője nem értett egyet azzal, hogy az új büntető tervezet nem minősíti bűncselekménynek a járművel ittas állapotban való vezetését.

Mitől félnek a gépkocsivezetők?

Közlekedérendészeti szakemberek legfrissebb tapasztalataikkal mutatták be az italfogyasztás elterjedése és a közlekedési balesetek kapcsolata közötti összefüggést. Ugyancsak szigorú intézkedéseket sürgettek az ittasan, közlekedési baleseteket elkövetők ellen. Példákat hoztak fel arra, hogy a bírósági ítéletek gyakorlat nem mindig visszatartó jellegű, nem elég szigorú a baleset okozóival szemben. Egyes gépkocsivezetők jobban félnek attól, hogy ideiglenesen vagy véglegesen bevonják vezetői igazolványukat, mint a bíróság kiszabta pénzbüntetésétől.

Kifogásolták a felszólalók, hogy Szegeden a vendéglátóiparban nem mindenütt tartják be az alkoholizmus elleni küzdelemmel kapcsolatos előírásokat. A fiatalok bírája elmondta, hogy korábban külön anketon hívták fel a vendéglátóipar szegedi dolgozóinak figyelmét arra, hogy tilos alkoholt kiskorúaknak kiszolgálni. Mégis az utóbbi időben ismét több fiatalkorú kellett elítélni az itassággal kapcsolatos bűncselekmény miatt. Ismételt felhívta a vendéglátóipari vezetők figyelmét a bíróság erre a jelenségre, de a felelős vezetők egyetlen egyszer sem

közltek, hogy melyik vendéglátóipari alkalmazott ellen indítottak eljárást a fiatalság védelmére szolgáló eljárások megszegése miatt. Előfordul, hogy a vendéglátóipari asztaltársaságok segítenek megszegni az említett, és az ittas egyének kiszolgáltatását is tiltó rendelkezéseket. Suttogásban ezek az asztaltársaságok, vagy más vendégek rendelkeznek szesz fiataloknak, vagy becsipett embereknek, amikor a személyzet már nem ad italt ezeknek.

Megelőzés, nevelés

Az intézkedések szigorításával egyetértettek a vitában résztvevő orvosok is. Véleményük szerint azonban a szigorú intézkedések nem teszik hatásosabbá az alkoholizmus elleni küzdelem, ha a társadalom egyidejűleg nem fordít gondot a megelőzésre és a nevelésre. Volt olyan állam, ahol egyenesen megtiltották az alkohol kimerését, ez az intézkedés azonban nem gátolta meg az alkoholfogyasztás elterjedését. Svédországban például jelenleg is nagyon szigorú rendszabályok vannak. Gyorsan elviszik elvonókúrára az alkoholistákat, a vendéglőkben is korlátozásokat vezetnek be és ennek ellenére az alkoholizmus növekszik. Az alkoholfogyasztást megtiltani nem lehet, nem is kell, az alkoholizmusnak azonban gátat kell állítani. Különböző nevelő eszközökkel kell megakadályozni, hogy az alkoholfogyasztás betegségé váljon. Ehhez pedig széleskörű társadalmi összefogás, nagyon sokrétű és szívós, kitartó munka kell, mert az eredmény bizony nem mutatkozik máról holnapra. Fokozza a megelőzés jelentőségét, hogy jelenleg sok alkoholista már későn kerül orvoshoz. Az orvosi beavatkozás hatásosságát csökkenti az a körülmény, hogy a gyógyult beteg legtöbbször régi környezetébe kerül vissza, amely nem akadályozza meg, hogy újra az alkohol rabjává legyen a beteg.

Tudományos felvilágosító munkát!

Bár lassanként foszladoznak a legendák a közudatban az alkohol gyógyító, erősítő hatásáról, mégis fokozni kell a tudományos felvilágosító munkát az alkohol tényleges biológiai szerepéről és veszélyességéről. Tudniuk kell az embereknek, hogy egy pohár szesz is — a látszólagos pillanatnyi jótekonny hatás ellenére — valójában hogyan csökkenti a szervezet, az idegrendszer normális működését.

Szó esett a jelenlegi alkoholizmus elleni propagandának hatásosságáról. Sok példát hoztak fel az orvosok, hogy a sablonos, inkább az érzelmre, mint az értelemre hat. Eredményességét csökkenti pedig, hogy ugyanakkor — akarva, nem akarva — jóval eredményesebben népszerűsítjük mindenütt a borivást az üzletek szép kirakataitól kezdve a sajtóig, a rádióig. Az egyik orvos elmondta, hogy betegsége idején egész nap hallgatta a rádió műsorát. Egyszer próbáként összegezte, hogy a rádió aznap adásaiban, a különböző műsorokban — közvetve, vagy közvetlenül — miképpen propagálták a borfogyasztást. Az összegezés eredménye meglepő volt. A műsor jelentős százaléka a bor, az ital szeretetére csábította, invitálta a hallgatót, mégpedig sokkal színvonalasabban és ötletesebben, mint ahogy az alkoholizmus ellen küzdünk.

Társadalmi szokások hatása

Bonyolítja az alkoholizmus elleni harcot az is, hogy

nálunk nagyon sok olyan társadalmi szokás van, amely szinte kötelezővé teszi az alkoholfogyasztást. (Családi, baráti, társadalmi, magán- és felhivatalos összejövetelek és találkozások stb.). Most nehéz a hagyományos koccintás helyett valami mást kitalálni és meghonosítani.

Erdekes, hogy a szesz reklámozása mellett az elmúlt évtizedben meghonosodott »szeszmentes« propaganda is hoz eredményt. A különféle üdítő italok egyre népszerűbbek. A gyártás fokozásával egyidejűleg tovább kell népszerűsíteni, terjeszteni az ilyen italok fogyasztását.

Korábban voltak olyan vendéglátóipari helyek, főleg kávéházak, ahol a nap bizonyos szakában alkoholt nem szolgáltattak ki. Most vendéglátóipari, éttermeinkben jóformán mindenütt és minden időben szinte kötelező az alkoholfogyasztás. Már változtatni kellene ezen is. A pincérek nehezen szokják meg, hogy némely ember vizet kér az ebéd után.

A vendéglátóipar bevételi tervei — és a mértékletesség

E felszólalás után terelődött a vita a vendéglátóipar jövedelmességére. Több felszólaló kérte, hogy a vendéglátóiparban a bevételi terveket ne az alkoholfogyasztás erősökölésével teljessé, hanem más módon, például az ételfogyasztással, az alkoholmentes italok elterjesztésével.

Ismertették a mentők baleseti statisztikáját is ezen a megbeszélésen. A mentők elmondták, hogy mennyi bonyodalmat okoznak a részegek néha Szegeden is. Vita van az orvosok, az egészségügyi szolgálat és a rendőrség között, kinek a feladata a foglalkozás az utcán, nyilvános helyeken sokszor közbotrányt okozó ittas egyénekkel, azok elszállításával. A kórházak, klinikák zavartalan működését, gyógyító munkáját akadályozza az oda beszállított, nemegyszer garázdálkodó részeg egyén, aki különben más szempontból nem szorul orvosi kezelésre. Rendőrségünk viszont nincs arra berendezkedve, hogy ott esetenként összegyűjtse az ilyen pillanatnyilag ön- és közveszélyes személyeket. Többen javasolták, hogy nálunk is meg kellene honosítani a külföldön bevált úgynevezett kijózanító szobákat, ahol az utcán, vendéglőkben talált beszámíthatatlan állapotban lévő ittas egyéneket összegyűjtik, ott megfelelően és szakszzerűen kezelik és a kijózanítás után pedig azokat onnan hazaszállítják. Ennek az eljárásnak költségét természetesen az illető »beteg« fizeti meg. A kijózanító szoba biztosan csökkenti a közrendészeti problémákat, s egyben hatásos fegyver lehetne az alkoholizmus ellen.

Szó esett a tanácskozáson az alkoholizmus elleni küzdelem és a munkavédelem összehangolásáról is.

Még számos figyelemre méltó javaslat hangzott el ez alkalommal. A tanácskozás résztvevői megegyeztek abban, hogy az eddigénél sokrétűbben és az élet minden területén hatásosabban kell küzdeni az alkoholizmus ellen Szegeden is. Mindinkább társadalmi feladattá válik ez a küzdelem. A szegedi társadalmi szervezetek ilyen feladatait is meg kell vitatni. Erre a Dél-Magyarország egyik legközelebbi közérdekű tanácskozásán sor kerül.

A Szegedi Pedagógiai Főiskola öt éves terve

az oktatási reformtervezet tükrében

Immár gyakorlati

megvalósulás lett az oktatási reformtervezet vitájából a Szegedi Pedagógiai Főiskolán. A tananyag korszerűsítésének vizsgálata vette át a vita további szerepét, mégpedig olyan formában is, hogy az igazgatóság időnként meghívja volt hallgatóit, az általános iskolákban már több vagy kevesebb idő óta gyakorló tanárokat, s egy-egy szakterület speciális problémáit velük vitatja meg.

Ez azonban csak része a megkezdett munkának. A nagy, az igazán érdemi tevékenység jövődó sorát a főiskola öt éves terve tükrözi, amelyről dr. Szabó László igazgatóhelyettesével beszélgettünk. Egyes tanszéken még ebben az évben ki kell alakítani a tananyag korszerűsítésére vonatkozó elvi álláspontokat, amelyeket majd a rokonszerek véleményével hangolnak össze. Ezzel párhuzamosan természetesen külön szakbizottságok egyeztetik össze a főiskolák és egyetemi tanszék konkrét álláspontját, illetve a felvetődő viták kérdéseket egyben meg is oldják.

A szaktudományok

belső logikáját ezek az egyeztetések hivatottak megőrizni és azt a feljes vázát, amelyre majd az ismeretanyag épül. Megvizsgálják, hogy a tudomány és a tantárgy milyen összefüggésbe kerül egymással, s nem utolsósorban arra is kiterjed a figyelem, hogy a tanterv összhangban legyen az illető iskola típusával, amelynek tanárokat képez a főiskola. Nagyjából az új tanév kezdetéig ezek a kérdések tisztázódnak fognak és a tapasztalatok alapján a rokon főiskolákkal való teljes összhang megteremtésének munkája is megkezdődik, illetve 1962-ben és 1963-ban tovább folytatódik.

Eközben eljutnak oda, hogy a kialakított tantervet programokra, majd órákra bontják fel, hiszen a modern elveken alapuló tananyagkorszerűsítésnek egyik lényeges eleme az óraszámok csökkentése is. Az így nyert idővel több lehetőség nyílik arra, hogy a hallgatók önállóan és alaposabban elsajátítsák az élő társadalmi ismereteket. Mindez 1963-ban kialakított tükrökép mutat majd, s az utána következő évben, illetve az előbbi teendőkkel párhuzamosan megkezdik a kísérleti munkát annak felmérésére, hogy a gyakorlatban hogyan válik be az új módszer. 1965-ben pedig befejezik a kísérleti munka felmérését.

Kicsiben ez a kísérletezés már most is folyik a Szegedi Pedagógiai Főiskolán, mégpedig a földrajz tanszéken. E kísérletezésnek lé-

nyege, hogy az elméleti és gyakorlati munkát szorosabban tegyék egymás viszonyában. A tananyag elméleti részében mindaddig elmennek, amíg a tanultak gyakorlati igazolása lép előtérbe, vagyis a gyakorlattal bizonyítani kell a már elsajátított elmélet helyességét és fordítva. Ez a módszer arra hivatott, hogy a hallgató saját munkájában lássa meg az elmélet és a gyakorlat szoros egységét, ugyanakkor felszámolja a két kollégium, az elméleti és gyakorlati munka között meglevő merev formalizmust, s nem utolsósorban önállóságra neveljen. Egyes anyagrészek feldolgozását ugyanis a hallgatókra bízzák, az olyan természetű anyagrészeket, amelyek az előzően tanultakból szükségszerűen és érthetően következnek. Ilyenformán a gyakorlat tematikai része is átalakul, vagyis az elmélet és a gyakorlati kollégiumok a szűkségeket megfelelően jobban szolgálják majd egymást.

E tanév végén már elég tapasztalat áll majd rendelkezésre ahhoz, hogy az új módszer eredményei esetleges hibái lemeríthetők legyenek.

Igen lényeges vonása a Szegedi Pedagógiai Főiskolán megkezdődött oktatási reformtervezet végrehajtásának az a módszer, ahogyan az utakat keresik a gyakorlatban. Azon túlmenően, hogy a különféle szakos volt növendékek egy-egy csoportját, olykor majd egy egész évfolyamot is meghívunk hasznos tapasztalatszerzésre — az iskolai oktatást ellenőrző szakfelügyelőről sem feledkeznek meg. A főiskolán folyó legújabb oktatási módszerekről és eredményekről őket is kellőképpen tájékoztatják, nehogy az az eset állhasson majd elő, hogy az oktatási reformmal születtendő új eredmények értet-

lenségbe, konzervativizmusba ütközzenek.

Különösen vigyázni

kell erre, mint igen érzékeny pontra nemcsak később, de már most is. Nemrégiben ugyanis éppen egy volt hallgató és volt vezetőtanárai közt éles konfliktusra került sor. A volt hallgató — most fiatal tanár — egy anketon a Szegedi Pedagógiai Főiskola rajztan-székén folyó tanárképzés eddigi lényegbeli módszereit bírálta, mondván, hogy a rajztanszék főként tanárokat képezzen — akik az általános iskolákban, falun és városban tanítanak — és ne művészeket. Az ilyen nevelés következményeként érzik aztán némely fiatal tanárokat, akik falura vagy községbe, kisebb városba kerülnek, hogy derékba törtek, mert »művészi« kvalitásuknak, »zsenijüknek« nem megfelelő helyen dolgozhatnak.

A tantervek ablakait

tehát jobban ki kell, helyesebben: teljesen ki kell nyitni a korú követelménye előtt, azok befogadására. A Szegedi Pedagógiai Főiskolán folyó rajztanárképzésnek ez a bírálat megegyezett a főiskola igazgatóságának már korábban kialakított észrevételeivel. S ha nehezen is, a végén mégis csak igazat adott a rajztanszék két vezető művésztanára volt hallgatójának, aki azt tette szóvá, amit az élet követel az általános iskolai rajzoktatásban: rajztanárt és ne művészt képezzenek.

Erre a kis kitérésre azért volt szükség, mert ezen az eseten kívül különösebb értetlenség nem fordult elő a Szegedi Pedagógiai Főiskolán az oktatási reformmegvalósítások tárgyalásain. Tény viszont, hogy a Szegedi Pedagógiai Főiskola kezdeményezésével bátran feltártuk egy jellemző hiba — és az igazgatóság szembe is szállt vele —, mindez pedig csak megerősíti a törekvéseket a főiskola öt éves tervének alapos végrehajtásában.

L. F.

A szőregi vadászok sikere

A tervezett hatszáz darabbal szemben 808 élőnyulat fogott be a szőregi vadász-társaság. Így a szerződésen felül több, mint kétszáz élő nyulat szállított ládákban a MAVAD soproni ártvevő telepére. Ezeket részben exportálják, részben pedig más hazai vidékek vadállományának vérfelfrissítésére használják fel.

A szőregi vadászok eredménye azért is figyelemreméltó, mert a napi élőnyul-fogások átlag kilencven volt, az országos 70–80 darabbal szemben. Az ilyen vadászathoz használatos hálót a sző-

regi vadásztársaság átadta a szegedinek, amelynek területén most folyik az élőnyul-fogás.

Csempészés miatt — letartóztatták

Az idősebbek emlékeznek még Chaplin híres filmjére, a Kölyök-re, melyben partnere Jackie Coogan volt, akiből később gyermeksztár lett Amerikában. Nos azóta 40 esztendő telt el és Jackie is megnőtt, Csempész lett — kábítószereket csempészett be az USA-ba Dél-Amerikából. A marihuánával töltött cigarettákkal nagy összegeket keresett. Letartóztatták.

GYAKORLOTT

faanyag-raktárost

felveszünk. Önletrajz és „Szakmai gyakorlat szükség” jellegre kiadoba,

Február 3., pénteken a Hungáriában MTESZ-BAL. Fellépne:

Németh Lehel — Szent Edit

Ismeretterjesztő keskenyfilmek tárá

a hódmezővásárhelyi Petőfi Művelődési Háztól a Népművelési Tanácsadó vette át. Csak a vetítés előtt legalább egy héttel

IRÁSBAN

bejelentett igényeket tudjuk kielégíteni. Cím: Népművelési Tanácsadó Filmtára Szeged, Szechenyi tér 9., II. 15.